

COMPETITIVE
ECONOMY PROGRAM

Оцінка нетарифних бар'єрів у торгівлі товарами в Україні

Вероніка Мовчан

Інститут економічних досліджень і політичних консультацій

Київ, листопад 2020

Вступ

Мета: оцінити адвалерні еквіваленти заходів нетарифного регулювання (НТБ) у торгівлі товарами в Україні

Фокус: технічні бар'єри у торгівлі (ТБТ/СФЗ)

Покриття: 55 секторів, що виробляють товари

Ми оцінюємо адвалерних еквіваленти НТБ у **два етапи:**

- (i) ми оновлюємо оцінку Kee, Nicita та Olarreaga (2009) для сукупного AVE для добувної та обробної галузей промисловості. Ми робимо це на основі нашого розрахунку частотних індексів українських СФЗ у 2005 році порівняно із загальною кількістю заходів СФЗ у 2019 році; та
- (ii) ми використовуємо індекси поширеності за секторами, щоб генерувати окремі AVE для секторів України.

Якісна зміна нетарифних заходів в Україні

Витрати на дотримання технічних регламентів як для українських виробників, так і для імпортерів були значно зменшені завдяки тому, що:

- Контролюються лише основні вимоги безпеки. Якість продукції та виробничі процеси більше не контролюються.
- Обов'язкова перевірка більшості товарів українським державним органом була скасована та замінена добровільним режимом. Там, де залишаються технічні регламенти, оцінку відповідності може виробляти сам виробник для більшості товарів. Якщо потрібно зовнішнє оцінювання, це може зробити державний орган або приватна організація. Отже, існує конкуренція серед постачальників цієї послуги.
- Що важливо для адвалорних еквівалентів імпортних бар'єрів, декларація про відповідність вилучена зі списку документів, обов'язкових для імпорту.

Кількісна зміна нетарифних заходів в Україні

Вид контролю / Рік	2005	2019	2005	2019
Порівнювані види контролю:	Кількість 10-значних тарифних рядків, що підлягають цьому контролю		Відсоток від усіх 10-значних тарифних рядків, що підпадають під цей контроль	
Фітосанітарний контроль	1228	623	11%	6%
Ветеринарний контроль	1146	141	10%	1%
Частково порівнювані види контролю:				
Санітарний та епідеміологічний контроль	3357	не застосовується	31%	не застосовується
Контроль за безпечністю продовольства	не застосовується	2577	не застосовується	24%
Контроль, скасований у 2019 році:				
Екологічний контроль	2464	не застосовується	22%	не застосовується
Total number of 10-digit tariff lines subject to any of the above measures	8195	3341		
Ratio of total measures applied 2019/2005		0.41		

Початок: оцінки Kee et al. (2009) для України

- Золотим стандартом для оцінки AVE основних нетарифних заходів у торгівлі товарами є робота Кі, Нікити та Оларреаги (2009).
[Kee, Hiau Looi, Alessandro Nicita and Marcelo Olarreaga \(2009\). "Estimating Trade Restrictiveness Indices," Economic Journal, Vol. 119, 172-199.](#)
- Згідно з Kee *et al.*, (2009), адвалорний еквівалент НТМ на українські промислові товари становить 19,4 відсотка. Але дані, використані Kee *et al.* (2009), датуються 1997 роком
- Отже, ми почали з оцінок Kee *et al.*, (2009), але адаптувати їх на основі:
  - і. наших даних про поточні показники СФЗ та ТБТ в Україні; та
  - ii. нашої оцінка того, наскільки серйозно еволюціонував регуляторний режим в Україні у бік більш ринкового ліберального режиму СФЗ та ТБТ

Адаптація центральної оцінки для української промисловості до кількісної лібералізації режиму регулювання

- У 2005 році на рівні 10-значних тарифних рядків діяло 8195 обов'язкових заходів СФЗ, але кількість цих заходів зменшилась до 3341 у 2019 році. Таким чином, НТБ у 2019 році становили лише 41 відсоток від кількості НТБ у 2005.
- Отже, AVE нетарифних заходів у українській промисловості, скорегований на кількісні зміни, є

$$AVE_{i,c}(2019) = 0.41 * AVE_{i,c}(2005) = 0.41 * 19.4\% = 7.9\%$$

Адаптація центральної оцінки для української промисловості до якісної лібералізації регулювання

- Враховуючи те, що Україна перейшла від задушливої системи регулювання за допомогою обов'язкових стандартів за радянським зразком, що існувала у 1997 році, до системи, гармонізованої з ЄС, у 2020 році, нам також слід пристосуватись до якісно нового способу застосування НТБ в Україні в 2020 році порівняно з тими роками, коли було проведено опитування для роботи Kee *et al.*
- Іншими словами, ми вважаємо, що просте кількісне коригування все одно перебільшує AVE у добувній та обробній промисловості.
- Порівняння цін на побутову техніку, яка в Україні є категорією, що *найбільше* страждала від ТБТ у 2019 році, показала лише 6-відсоткове перевищення цін в Україні порівняно з польськими.
- Це свідчить про менший середній рівень AVE, ніж 7,9 відсотка. Ми приймаємо середнє значення AVE 5,5 відсотка як наше базове значення для добувної та обробної промисловості

AVEs у сільському господарстві

- У сільському господарстві ми використовуємо оцінку AVE, зроблену Kee *et al.*, що становить 3,3%.
- Причина полягає в тому, що внутрішня підтримка, яка є найбільш актуальною для сільського господарства, включена в окрему пояснювальну змінну щодо кількісного впливу в оцінках Kee *et al.* (2009)
- За міжнародними стандартами AVE на рівні 3,3% є досить низьким.
- Таким чином, ми не вважаємо за доцільне його подальше зменшення, але визнаємо, що у випадку сільського господарства ми фіксуємо вплив як НТБ, так і внутрішньої підтримки

Частотний індекс

- Частотний індекс оцінює частку товарів, до яких застосовується один чи більше нетарифний захід
- Сукупний частотний індекс НТБ для країни або регіону r , накладений регіоном r , обчислюється як

$$F_r = \frac{\sum_j D_j M_j}{\sum_j M_j}$$

де $D(j)$ – даммі змінна, яка приймає значення одиниці, якщо в тарифному рядку j є одна або кілька НТБ (у нашому випадку – це ТБТ чи СФЗ), а $M(j)$ – також даммі змінна, що приймає значення один, якщо є позитивний імпорт за тарифною лінією j .

- Ми розраховуємо частотні індекси на рівні агрегованих секторів . Тобто в українському тарифному графіку є понад 10 000 тарифних рядків на 10-значному рівні. Ми об'єднуємо їх до 55 товарних секторів у нашій моделі.

Індекс поширеності

- У деяких випадках до однієї тарифній лінії застосовується кілька типів НТБ (у нашому випадку - заходи СФЗ або ТВТ)
- Індекс поширеності замінює даммі змінну $D(j)$ змінною $N(j)$, яка дорівнює кількості типів НТБ, які застосовуються (в нашому випадку знову ж тільки СФЗ та ТВТ) до певної тарифної лінії.

$$P^v(i) = \frac{\sum_{j \in I(i)} N_j M_j}{\sum_{j \in I(i)} M_j}$$

- Ми визначаємо загальний індекс поширеності для сектору як суму індексів поширеності як для показників ТВТ, так і для СФЗ

$$P(i) = P^{SPS}(i) + P^{TBT}(i)$$

Правило прийняття рішення про адаптацію центральних оцінок AVE на основі наших індексів поширеності СФЗ та ТВТ (1/2)

- Ми розглядаємо дві агреговані групи секторів:
  - (i) Сільське господарство, лісове господарство, рибальство, та
  - (ii) Обробна і добувна промисловості.
- Ми визначаємо середній незважений індекс поширеності для кожної з цих двох груп як

$$\bar{P} = \sum_{i=1}^n P(i) / n$$

де n - кількість секторів у групі.

- Ці середні значення становлять 1,25 для сільського, лісового та рибного господарства; та 1,41 для обробної і добувної промисловості

Правило прийняття рішення про адаптацію центральних оцінок AVE на основі наших індексів поширеності СФЗ та ТВТ (2/2)

- Визначимо $y(i)$ як $y(i) = P(i) - \bar{P}$, що є для кожного сектора різницею між його індексом поширеності та середнім індексом поширеності групи секторів
- Відзначимо, що оскільки $y(i)$ визначаються як відхилення від середнього $P(i)$, суми за всіма $y(i) = 0$
- Визначимо $AVE(i)$ як наші розрахункові двалорні еквіваленти в секторі i . Ми починаємо з нашої оцінки AVE для сукупного сектору та використовуємо коефіцієнт коригування як $1 + \frac{y(i)}{5}$
- Ми визначаємо $AVE(i) = AVE(Aggregate) \left[1 + \frac{y(i)}{5} \right]$

де $AVE(i)$ - наша *немасштабована* оцінка двалорного еквівалента сектору i , а AVE (сукупний) становить 5,5% відсотків у сукупному секторі добувної та обробної промисловості та 3,3% від сукупного сільського господарства

- Коригування зберігає центральне середнє значення двалорного еквіваленту для групи

Дезагреговані AVE у сільському, лісовому та рибному господарстві

- У нашій моделі є чотири сектори, що представляють сільське, лісове та рибне господарство
- Для цих секторів $\bar{P}$ незважена середня величина цих індексів становить 1,25.
 $y(i) = P(i) - 1,25$.
- Застосовуючи рівняння, AVE (i) для моделі дорівнює $AVE(i) = 3.3 \left[1 + \frac{y(i)}{5} \right]$
де 3,3% - оцінка від Kee *et al.* для сукупної групи аграрних секторів

Корекція для секторів, що не мають заходів СФЗ або ТВТ

- Якщо в секторі відсутні нетарифні заходи, AVE має бути нульовим. Відповідно, ми визначаємо, що AVE секторів з індексом поширеності нуль є нульовим. В результаті отримаємо

$$\frac{\sum_{i=1}^n AVE(i)}{n} < AVE(Aggregate) \text{ or } \frac{k \sum_{i=1}^n AVE(i)}{n} = AVE(Aggregate)$$

- Розв'язуємо для k

$$k = \frac{n * AVE(Aggregate)}{\sum_{i=1}^n AVE(i)}$$

- Оскільки в сільському господарстві немає секторів з нульовим значенням НТБ, у сільському господарстві немає масштабування, або, еквівалентно, значення k дорівнює одиниці.
- Значення k, яке вирішує рівняння для добувної та обробної промисловості, становить 1,054.

Дезагреговані AVE в обробній і добувній промисловості

- Ми маємо 51 сектор обробної і добувної промисловості.
- Незважене середнє для 51 індексу поширеності в цих секторах становить 1,41.
- У цій групі є чотири сектори, в яких не застосовуються нетарифні заходи: видобуток вугілля; друкарська справа; виробництво електроенергії; та виробництво та розподіл газу. Для цих секторів $P(i) = 0$. Якщо $P(i) = 0$, ми визначаємо $AVE(i) = 0$
- Для кожного $P(i)$, де $P(i) > 0$, визначте $y(i) = P(i) - 1,41$, що є для кожного сектору різницею між його індексом поширеності та середнім індексом поширеності у секторах обробної і добувної промисловості.

- Потім визначте AVE (i) як :
$$AVE(i) = 5.5 * 1.054 \left[1 + \frac{y(i)}{5} \right] \quad \text{if } P(i) > 0$$
$$= 0 \quad \text{if } P(i) = 0$$

де 5,5 - наша оцінка AVE у відсотках для сукупної обробної і добувної промисловості України та 1,054 = k, значення коефіцієнта масштабування, який ми отримали з рівняння

AVEs: топ-10 секторів

Сектор	AVE
Виробництво побутової техніки	10.6
Виробництво комп'ютерів та периферійного обладнання	8.6
Виробництво електродвигунів, генераторів, трансформаторів та розподільчих пристроїв та засобів управління; батареї та акумулятори; електропроводка та електроустановочні пристрої; електроосвітлювальне обладнання; інше електрообладнання	8.4
Виробництво сільськогосподарської техніки	7.7
Виробництво інших машин загального призначення	7.4
Виробництво фарб, лаків та подібних покриттів, друкарської фарби та мастики	7.2
Виробництво одягу	7.1
Виробництво рафінованих нафтопродуктів	7.1
Виробництво машин загального призначення	7.0
Виробництво побутової електроніки, приладів та приладів для вимірювання, випробувань та навігації; годинники; опромінювальне, електромедичне та електротерапевтичне обладнання; оптичні прилади та фотоапаратура	6.8

Питання?

Дякую!

COMPETITIVE
ECONOMY PROGRAM

